

ΣΤΕ 158/2017 [Απόρριψη αιτήματος για επανακαθορισμό οριογραμμών αιγιαλού και παραλίας]

Περίληψη

-Η Επιτροπή, με το προσβαλλόμενο Πρακτικό, αφού προέβη σε εξέταση των υποβληθέντων από τις αιτούσες στοιχείων, απέρριψε το αίτημα με την αιτιολογία ότι από τα στοιχεία που προσκομίσθηκαν δεν στοιχειοθετείται εσφαλμένος καθορισμός της οριογραμμής του αιγιαλού στην περιοχή. Εξ άλλου, το προσβαλλόμενο Πρακτικό ερείδεται, μεταξύ άλλων, στην προγενέστερη έκθεση της Επιτροπής, επί τη βάση της οποίας εχώρησε ο καθορισμός αιγιαλού στην επίδικη θέση. Η Επιτροπή συνεκτίμησε, μεταξύ άλλων, την ύπαρξη αραιής θαμνώδους βλάστησης και τα λοιπά μορφολογικά χαρακτηριστικά της περιοχής σε συνδυασμό με την επίδραση των μετεωρολογικών δεδομένων, η κρίση δε αυτή δεν κλονίζεται από σκαρίφημα του έτους 1965, στο οποίο απεικονίζονται, κατά τους ισχυρισμούς των αιτουσών, ελαιόδενδρα ούτε από φωτογραφίες του ακινήτου των αιτουσών, οι οποίες, όπως έγινε δεκτό με το προσβαλλόμενο Πρακτικό, είναι πρόσφατες και, συνεπώς, δεν ανάγονται στον χρόνο καθορισμού (έτος 2001) των οριογραμμών του αιγιαλού ως φυσικού φαινομένου. Με τα δεδομένα αυτά, τα περί του αντιθέτου προβαλλόμενα είναι απορριπτέα ως αβάσιμα, οι προβαλλόμενοι δε ισχυρισμοί, καθ' ό μέρος πλήσσουν την ορθότητα της ουσιαστικής εκτίμησης της Διοίκησης ως προς τον καθορισμό των ορίων του αιγιαλού, είναι απορριπτέοι ως απαράδεκτοι.

-Σε πόλεις και οικισμούς που δημιουργήθηκαν πριν από το έτος 1923 ή έχουν πληθυσμό κάτω από 2.000 κατοίκους και στους οποίους δεν υπάρχει εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο, η οριογραμμή της παραλίας δεν μπορεί να υπερβεί τη νομίμως διαμορφωμένη γραμμή δόμησης, όταν δε οι παραπάνω οικισμοί έχουν οριοθετηθεί, η οριογραμμή της παραλίας, δεν μπορεί να υπερβεί τα όρια του οικισμού, εφ' όσον αυτά περιλαμβάνουν το διαμορφωμένο πολεοδομικό ιστό του οικισμού. Εν όψει τούτου, στις παραπάνω περιπτώσεις των οριοθετημένων οικισμών, παρέλκει ο καθορισμός της γραμμής δόμησης από τη Διεύθυνση Περιβάλλοντος - Χωροταξίας (Δί.ΠΕ.ΧΩ.) της Γενικής Γραμματείας Περιφέρειας.

-Σε οριοθετημένους οικισμούς, όπως ο οικισμός «Μεσογγής», ο οποίος είχε κατ' αρχήν οριοθετηθεί με νομαρχιακή απόφαση, ο καθορισμός της οριογραμμής της παραλίας δεν ουνεται να υπερβεί τα όρια του οικισμού, τα οποία περιλαμβάνουν το διαμορφωμένο πολεοδομικό ιστό του. Συνεπώς, ο προβαλλόμενος λόγος, με τον οποίο προβάλλεται ότι η οριογραμμή της παραλίας υπερβαίνει, στην προκειμένη περίπτωση, τη «νομίμως διαμορφωμένη γραμμή δόμησης» είναι απορριπτέος ως αβάσιμος.

-Προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη πράξη παραβιάζει το προστατευόμενο, κατά το άρθρο 17 του Συντάγματος και το 1° Πρόσθετο Πρωτόκολλο της Ε.Σ.Δ.Α., δικαίωμα των αιτουσών στην ιδιοκτησία τους, Ο λόγος αυτός πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, διότι η νόμιμη συντέλεση της διαδικασίας καθορισμού των οριογραμμών του αιγιαλού ή της παραλίας επάγεται την κήρυξη ως αναγκαστικώς απαλλοτριωτέων, για πρόδηλη δημόσια ωφέλεια, τυχόν ιδιωτικών ακινήτων κειμένων εντός των ούτω καθοριζομένων ορίων, καθώς και την επιβολή απαγορεύσεων και περιορισμών στην χρήση και εκμετάλλευση εν γένει των ακινήτων αυτών, ακόμη και προ της κατά το νόμο συντέλεσης της απαλλοτρίωσης με την καταβολή της προσήκουσας αποζημίωσης στους θιγόμενους ιδιοκτήτες, σύμφωνα με την προβλεπόμενη στο νόμο διαδικασία, η οποία, πάντως, ρυθμίζεται κατά το νόμο αυτοτελώς και δεν επηρεάζει την κρίση σχετικά με τον καθορισμό των οριογραμμών του αιγιαλού και της παραλίας.

Πρόεδρος: Αγγ. Θεοφιλοπούλου

Εισηγητής: Αν. Σκούφαλος

Βασικές σκέψεις

2. Επειδή, με την αίτηση αυτή, όπως συμπληρώνεται με το από 4.9.2012 δικόγραφο προσθέτων λόγων, ζητείται η ακύρωση: α) του 2/30.3.2007 Πρακτικού της Επιτροπής καθορισμού των οριογραμμών αιγιαλού και παραλίας, με το οποίο απορρίφθηκε η από 14.2.2007 αίτηση των αιτουσών περί επανακαθορισμού των οριογραμμών αιγιαλού και παραλίας στην θέση «Μεσογγής» του Δήμου Μελιτειαίων Ν. Κερκύρας, β) της 1046013/4161/Β0010/30.5.2001 απόφασης του Υπουργού Οικονομικών (Δ' 523/4.7.2001), με την οποία καθορίστηκαν τα όρια αιγιαλού και παραλίας στην ανωτέρω θέση, γ) της από 12.4.2000 (και όχι της από 12.4.2001, όπως εκ παραδρομής αναφέρεται στο δικόγραφο) έκθεσης της Επιτροπής καθορισμού των οριογραμμών αιγιαλού και παραλίας, η οποία επικυρώθηκε με την δεύτερη προσβαλλόμενη πράξη και δ) του τοπογραφικού διαγράμματος, το οποίο συντάχθηκε τον Ιανουάριο του έτους 1996 από τον τοπογράφο - μηχανικό Ν. Σπίγγο και συνοδεύει την ανωτέρω έκθεση.
3. Επειδή, η τέταρτη αιτούσα απεβίωσε στις 31.5.2008, μετά την άσκηση, στις 24.5.2007, της κρινόμενης αίτησης (βλ. την 190/Τ157/2.6.2008 ληξιαρχική πράξη θανάτου του Ληξιαρχείου του Δήμου Κέρκυρας). Η δίκη νομίμως συνεχίζεται, κατ' άρθρο 31 παρ. 1 του π.δ. 18/1989 (Α' 8), από τις τρεις πρώτες αιτούσες, με προφορική δήλωση του πληρεξουσίου δικηγόρου τους στο ακροατήριο, οι οποίες, μετά την συνένωση του δικαιώματος επικαρπίας της θανούσης με το δικό τους δικαίωμα ψιλής κυριότητας, φέρονται, κατά τα

- προσκομισθέντα στοιχεία, ως ιδιοκτήτριες, κατά πλήρη κυριότητα, ακινήτων κειμένων εντός των καθοριζομένων με την δεύτερη προσβαλλόμενη πράξη ορίων αιγιαλού και παραλίας.
4. Επειδή, οι αιτούσες, φερόμενες, κατά τα εκτιθέμενα στην προηγούμενη σκέψη, ως κυρίες ακινήτων, τα οποία καταλαμβάνονται από την πληττόμενη ρύθμιση, με έννομο συμφέρον ασκούν την αίτηση, παραδεκτώς δε ομοδικούν προβάλλοντας κοινούς λόγους ακύρωσης στηριζόμενους στην ίδια νομική και πραγματική βάση.
  5. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 9 του ν. 2971/2001 (Α΄ 285), «Σε περίπτωση εσφαλμένου καθορισμού της οριογραμμής του αιγιαλού ή του παλαιού αιγιαλού ή της παραλίας επιτρέπεται ο επανακαθορισμός κατά τη διαδικασία του παρόντος άρθρου. Η διαδικασία για τον επανακαθορισμό κινείται είτε αυτεπαγγέλτως από την Κτηματική Υπηρεσία είτε ύστερα από αίτηση κάθε ενδιαφερομένου και προσκόμιση στοιχείων που να αποδεικνύουν το σφάλμα του πρώτου καθορισμού...». Περαιτέρω, σύμφωνα με την παράγραφο 10 του ίδιου άρθρου, η διάταξη αυτή «έχει εφαρμογή και στις περιπτώσεις, κατά τις οποίες τα όρια του αιγιαλού, παλαιού αιγιαλού ή παραλίας έχουν καθορισθεί με βάση τον α.ν. 2344/1940». Όπως έχει κριθεί, όταν ζητείται από ενδιαφερόμενο ο επανακαθορισμός, κατά το άρθρο 5 παρ. 9 του ν. 2971/2001, αιγιαλού, παλαιού αιγιαλού ή παραλίας, η Διοίκηση οφείλει να επιλαμβάνεται του αιτήματος, υπό την προϋπόθεση ότι ο ενδιαφερόμενος προσκομίζει κρίσιμα στοιχεία για την απόδειξη σφάλματος κατά τον αρχικό καθορισμό. Κατ' ακολουθίαν, η παράλειψη της Διοίκησης να αποφανθεί επί αιτήσεως επανακαθορισμού των ορίων αιγιαλού, παλαιού αιγιαλού ή παραλίας, συνοδευομένης από σχετικά στοιχεία, συνιστά παράλειψη οφειλόμενης ενέργειας, υποκείμενη σε αίτηση ακύρωσης, οι δε πράξεις, με τις οποίες η Διοίκηση απορρίπτει για οποιοδήποτε λόγο ή αρνείται να εξετάσει την αίτηση αυτή έχουν εκτελεστό χαρακτήρα (βλ. Σ.τ.Ε. 2245/2014 κ.ά.). Συνεπώς, η αίτηση παραδεκτώς στρέφεται κατά του 2/30.3.2007 Πρακτικού της Επιτροπής καθορισμού των οριογραμμών αιγιαλού και παραλίας.
  6. Επειδή, η αίτηση, καθ' ό μέρος στρέφεται κατά της από 12.4.2000 έκθεσης της Επιτροπής καθορισμού των οριογραμμών αιγιαλού και παραλίας και του διαγράμματος που την συνοδεύει, είναι απορριπτέα ως απαράδεκτη, εφ' όσον οι πράξεις αυτές, υποκείμενες σε έγκριση, στερούνται εκτελεστού χαρακτήρα (βλ. Σ.τ.Ε. 714/2014, 4913/2013, 4598/2011, 3587/2007, 115/1987 κ.ά.).
  7. Επειδή, η δεύτερη προσβαλλόμενη πράξη, με την οποία καθορίσθηκαν τα όρια αιγιαλού και παραλίας στην ανωτέρω θέση δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως στις 4.7.2001. Και ναι μεν από τα στοιχεία του φακέλου δεν προκύπτει κοινοποίησή της στις αιτούσες, η πράξη, ωστόσο, αυτή μνημονεύεται στην συνταχθείσα στις 14.2.2007 και κατατεθείσα στην Κτηματική Υπηρεσία Νομού Κέρκυρας στις 9.3.2007 (αρ. πρωτ. 323/9.3.2007) αίτηση που υπέβαλαν οι αιτούσες για τον επανακαθορισμό των οριογραμμών

- αιγιαλού και παραλίας. Με τα δεδομένα αυτά, η κρινόμενη αίτηση, η οποία κατατέθηκε στο Δικαστήριο στις 24.5.2007, είναι απορριπτέα ως εκπρόθεσμη καθ' ό μέρος στρέφεται κατά της πράξης αυτής, εφ' όσον ασκήθηκε μετά την πάροδο εξηκονθημέρου από την ημερομηνία κατά την οποία οι αιτούσες έλαβαν γνώση αυτής (πρβλ. Σ.τ.Ε. 4807/2013, 4598/2011).
8. Επειδή, η ανωτέρω 1046013/4161/B0010/30.5.2001 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών (Δ' 523/4.7.2001) εκδόθηκε κατ' εφαρμογή του α.ν. 2344/1940 «Περί αιγιαλού και παραλίας» (Α' 154), ο οποίος καταργήθηκε με το άρθρο 34 παρ. 3 του προαναφερθέντος ν. 2971/2001. Κατά το άρθρο 1 του αναγκαστικού αυτού νόμου, «Ο αιγιαλός, ήτοι η περιστοιχούσα την θάλασσαν χερσαία ζώνη, η βρεχομένη από τας μεγίστας πλην συνήθεις αναβάσεις των κυμάτων, είναι κτήμα κοινόχρηστον, ανήκει ως τοιούτον εις το Δημόσιον και προστατεύεται και διαχειρίζεται υπ' αυτού», ενώ στα επόμενα άρθρα 2 και 3 προβλέπεται η διαδικασία καθορισμού της οριογραμμής του αιγιαλού. Ειδικότερα, στο άρθρο 2 παρ. 1 και 2 [όπως η παράγραφος 2 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 20 παρ. 1 του ν. 719/1977 (Α' 301)], ορίζεται ότι ο καθορισμός της οριογραμμής του αιγιαλού γίνεται από ειδική προς τούτο Επιτροπή επί τοπογραφικού και υψομετρικού διαγράμματος, με τη χάραξη ερυθράς γραμμής, στο δε άρθρο 3 παρ. 1 ότι η έκθεση της οικείας Επιτροπής, μετά του σχετικού διαγράμματος, «επικυρούμενα υπό του Υπουργού των Οικονομικών κατόπιν συμφώνου γνωμοδοτήσεως του ΓΕΝ [Γενικού Επιτελείου Ναυτικού], συντάσσονται εις τριπλούν...». Στο άρθρο 5 του ιδίου α.ν. [όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 23 παρ. 5 του ν. 1337/1983 (Α' 33)] ορίζεται, περαιτέρω, ότι όπου ο αιγιαλός, λόγω της φύσης της συνεχόμενης ξηράς, δεν δύναται να εξυπηρετήσει την επικοινωνία της θάλασσας με την ξηρά και της ξηράς με τη θάλασσα, επιτρέπεται η διαπλάτυνσή του με την προσθήκη σ' αυτόν λωρίδας γης, πλάτους έως 50 μέτρων, από την παρακείμενη ξηρά, μη δυναμένης να οικοδομηθεί, η οποία καλείται παραλία. Στο επόμενο άρθρο 6 ορίζεται ότι η οριογραμμή της παραλίας καθορίζεται από την ανωτέρω Επιτροπή επί διαγράμματος, με τη χάραξη κίτρινης γραμμής (παρ. 1), ότι η δημιουργία παραλίας «γίνεται δι' αποφάσεως του Υπουργού Οικονομικών, επικυρώσεως ... την έκθεσιν της Επιτροπής μετά του διαγράμματος», ότι «[α]πό της δημοσιεύσεως δια της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως της ανωτέρω αποφάσεως, μετά της εκθέσεως και του διαγράμματος, θεωρείται οριστικώς καθορισθείσα η παραλία» (παρ. 2, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 13 του ν. 1078/1980, Α' 238) και ότι τα επί των ακινήτων της παραλίας «εμπράγματα δικαιώματα ιδιωτών ή νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου αποζημιούνται υπό του Δημοσίου κατά τας εκάστοτε κειμένας διατάξεις περί αποζημιώσεως απαλλοτριουμένων ακινήτων λόγω δημοσίας ανάγκης ή κοινής ωφελείας» (παρ. 3). Κατά το άρθρο 7 παρ. 1 δε, «ο αιγιαλός και η παραλία, εκτός του κυρίου και αρχικού αυτών προορισμού ... δύνανται να χρησιμεύσωσι και δι' άλλους σκοπούς, οίον συγκοινωνίας, εξωραϊστικούς, και λοιπούς κοινωφελείς

- σκοπούς, ως και δι' εκμετάλλευσιν προς το συμφέρον του Δημοσίου...».
9. Επειδή, εξ άλλου, στο άρθρο 1 παρ. 1 και 2 του ισχύοντος κατά τον χρόνο έκδοσης του προσβαλλόμενου 2/30.3.2007 Πρακτικού της Επιτροπής ν. 2971/2001 ορίζεται ότι «1. “Αιγιαλός” είναι η ζώνη της ξηράς, που βρέχεται από τη θάλασσα από τις μεγαλύτερες και συνήθεις αναβάσεις των κυμάτων της. 2. “Παραλία” είναι η ζώνη ξηράς που προστίθεται στον αιγιαλό, καθορίζεται δε σε πλάτος μέχρι και πενήντα (50) μέτρα από την οριογραμμή του αιγιαλού, προς εξυπηρέτηση της επικοινωνίας της ξηράς με τη θάλασσα και αντίστροφα». Σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 1 του αυτού νόμου, «Ο καθορισμός των ορίων του αιγιαλού, της παραλίας και του παλαιού αιγιαλού γίνεται από Επιτροπή, η οποία συγκροτείται σε επίπεδο νομού με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών...», όπως προαναφέρθηκε δε, στο άρθρο 5 ορίζεται ότι, σε περίπτωση εσφαλμένου καθορισμού της οριογραμμής του αιγιαλού ή της παραλίας, επιτρέπεται ο επανακαθορισμός τους, είτε αυτεπαγγέλτως «είτε ύστερα από αίτηση κάθε ενδιαφερομένου και προσκόμιση στοιχείων που να αποδεικνύουν το σφάλμα του πρώτου καθορισμού» (παρ. 9) και ότι η διάταξη αυτή εφαρμόζεται και όταν τα όρια του αιγιαλού ή της παραλίας έχουν καθορισθεί με βάση τον α.ν. 2344/1940 (παρ. 10). Περαιτέρω, στο άρθρο 9 του ίδιου ως άνω νόμου ορίζεται ότι «1. Η Επιτροπή για τη χάραξη της οριογραμμής του αιγιαλού και της παραλίας λαμβάνει υπόψη της ύστερα από αυτοψία τις φυσικές και λοιπές ενδείξεις, που επηρεάζουν το πλάτος του αιγιαλού και της παραλίας και ενδεικτικά: α) τη γεωμορφολογία του εδάφους, αναφορικά με κατηγορίες υψηλών και χαμηλών ακτών, τη σύστασή του, καθώς και το φυσικό όριο βλάστησης, β) την ύπαρξη, τα όρια και το είδος των παράκτιων φυσικών πόρων, γ) τα πορίσματα από την εκτίμηση των μετεωρολογικών στοιχείων της περιοχής, δ) τη μορφολογία του πυθμένα, ε) τον τομέα ανάπτυξης κυματισμού σε σχέση με το μέτωπο της ακτής, στ) την ύπαρξη τεχνικών έργων στην περιοχή, που νομίμως υφίστανται, ζ) τις τυχόν εγκεκριμένες χωροταξικές κατευθύνσεις και χρήσεις γης που επηρεάζουν την παράκτια ζώνη, η) την ύπαρξη δημόσιων κτημάτων κάθε κατηγορίας που βρίσκονται σε άμεση γειτνίαση με την παράκτια ζώνη, θ) τυχόν υφιστάμενο Κτηματολόγιο και ι) την ύπαρξη ευπαθών οικοσυστημάτων και προστατευόμενων περιοχών. 2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων καθορίζονται οι προδιαγραφές και λοιπές λεπτομέρειες για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου». Κατ' εξουσιοδότηση της ως άνω παραγράφου 2 του άρθρου 9, εκδόθηκε η 1089532π.ε./8205π.ε./Β0010/2005 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (Β' 595), με τις διατάξεις της οποίας εξειδικεύθηκαν τα στοιχεία που συνεκτιμά η αρμόδια επιτροπή κατά τον καθορισμό των ορίων του αιγιαλού και της παραλίας. Σύμφωνα με την εν λόγω κ.υ.α. «Τα στοιχεία που λαμβάνει υπόψη της η Επιτροπή προκειμένου να προβεί στη χάραξη των οριογραμμών

αιγιαλού και παραλίας εξειδικεύονται ... ως εξής: Άρθρο 1 Η γεωμορφολογία του εδάφους. 1. Στην έννοια της γεωμορφολογίας του εδάφους εντάσσονται οι κατηγορίες υψηλών και χαμηλών ακτών, η εδαφική σύσταση της ακτής, η αποσάθρωσή της από την επίδραση του κυματισμού και το φυσικό όριο βλάστησης δενδρωδών, θαμνωδών και ποωδών παράκτιων φυτών. 2. Ακτές υψηλές (βραχώδη πρανή με μεγάλες κλίσεις-μεγάλες υψομετρικές διαφορές) έχουν κατά κανόνα περιορισμένο εύρος αιγιαλού, αφού τα πρανή αυτά περιορίζουν τη δράση του κυματισμού. Η οριογραμμή του αιγιαλού στις περιπτώσεις αυτές χαράσσεται σε θέση με υψόμετρο ανάλογο το ύψους κύματος στη συγκεκριμένη περιοχή, λαμβανομένης υπόψη και της θραύσης του κυματισμού στην βραχώδη ακτή. Σε κατακόρυφα πρανή η οριογραμμή του αιγιαλού χαράσσεται στη στέψη του πρανούς προκειμένου να καθίσταται υλοποιήσιμη. 3. Ακτές χαμηλές (εδάφη με μικρές κλίσεις-μικρές υψομετρικές διαφορές) έχουν κατά κανόνα μεγάλο εύρος αιγιαλού, αφού για να εκτονωθεί η ενέργεια του κυματισμού το κύμα διανύει αρκετή απόσταση στην ξηρά. 4. Το φυσικό όριο βλάστησης κατά κανόνα αποτελεί σαφή ένδειξη του ορίου μέχρι του οποίου φθάνουν οι μέγιστες συνήθεις αναβάσεις του κυματισμού και αποτελεί κατά τεκμήριο την φυσική θέση της οριογραμμής του αιγιαλού. Τούτο γιατί η συνήθης φυσική βλάστηση δεν αναπτύσσεται σε περιοχές που επηρεάζονται άμεσα από το νερό της θάλασσας. Άρθρο 2 Τα μετεωρολογικά στοιχεία της περιοχής. 1. Η εκτίμηση των μετεωρολογικών στοιχείων της περιοχής αποτελεί ένα από τα βασικά στοιχεία για τον υπολογισμό του κυματικού πεδίου που προσπίπτει στην ακτή και διαμορφώνει το όριο του αιγιαλού. Περιοχές που προσβάλλονται από διευθύνσεις ανέμων μεγάλης έντασης παρουσιάζουν μεγάλο εύρος αιγιαλού σε συνάρτηση πάντοτε με την γεωμορφολογία της συγκεκριμένης ακτής. Περιοχές προστατευμένες από σφοδρούς ανέμους αναμένεται να παρουσιάζουν μικρότερο γενικά εύρος αιγιαλού. 2. ... Άρθρο 3 Τα κυματικά στοιχεία της περιοχής. 1. Ο υπολογισμός του κυματικού πεδίου της ακτής βασίζεται στη μέγιστη ένταση των επικρατούντων ανέμων που την προσβάλλουν, το ανάπτυγμα της θαλάσσιας έκτασης έμπροσθεν της ακτογραμμής και τη μορφολογία του βυθού στην παράκτια ζώνη. 2. ... Άρθρο 4 Η ύπαρξη τεχνικών έργων που νομίμως υφίστανται. 1. Ένα τεχνικό έργο επηρεάζει κατά κανόνα το κυματικό πεδίο και κατ' επέκταση την ανάβαση του κυματισμού. Επίσης διαμορφώνει άμεσα ή έμμεσα την ακτή και περαιτέρω τη ζώνη του αιγιαλού. 2. Για να ληφθεί υπόψη το τεχνικό έργο από την επιτροπή του άρθρου 3 του ν. 2971/2001, θα πρέπει αυτό να είναι νόμιμο. Στη περίπτωση αυτή ο αιγιαλός χαράσσεται στη νέα διαμορφωμένη κατάσταση της ακτής. 3. Στη περίπτωση που το έργο είναι παράνομο, αυτό δεν λαμβάνεται υπόψη κατά τον καθορισμό του αιγιαλού και ο αιγιαλός καθορίζεται στο αρχικό φυσικό του όριο που είναι δυνατό να αναγνωρισθεί ή που προκύπτει από άλλα στοιχεία. Άρθρο 5 Στοιχεία καθορισμού ζώνης παραλίας. 1. Η ύπαρξη, τα όρια και το είδος των παράκτιων

- φυσικών πόρων, οι τυχόν εγκεκριμένες χωροταξικές κατευθύνσεις και χρήσεις γης ... και η ύπαρξη ευπαθών οικοσυστημάτων και προστατευόμενων περιοχών αποτελούν στοιχεία που λαμβάνει υπόψη της η επιτροπή ... προκειμένου να καθορίσει την οριογραμμή και κατ' επέκταση τη ζώνη παραλίας. Η επιτροπή αξιολογεί τα στοιχεία αυτά ενόψει των σκοπών που εξυπηρετούνται με τη δημιουργία της ζώνης παραλίας...».
10. Επειδή, με τις ανωτέρω διατάξεις του α.ν. 2344/1940 και τις αντίστοιχες διατάξεις του ν. 2971/2001 θεσπίζεται διοικητική διαδικασία για τον καθορισμό της οριογραμμής του αιγιαλού ως φυσικού φαινομένου, δηλαδή της μέγιστης αλλά συνήθους ανάβασης των χειμερινών κυμάτων σε δεδομένη χερσαία ζώνη. Η διαπίστωση αυτή μπορεί να γίνει με οποιοδήποτε πρόσφορο, κατά τα δεδομένα της κοινής ή της επιστημονικής πείρας, μέσο, όπως είναι και η αυτοψία των μελών της οικείας επιτροπής καθορισμού ορίων, εφόσον αυτή διενεργείται στον κατάλληλο χρόνο. Εξ άλλου, κατά τις ίδιες διατάξεις, η ανάγκη δημιουργίας, με διοικητική πράξη, ζώνης παραλίας πρέπει να διαπιστώνεται από τη Διοίκηση κατά τρόπο σαφή και αιτιολογημένο, εν όψει της φύσης της συνεχόμενης προς τον αιγιαλό ξηράς και της αδυναμίας να εξυπηρετηθεί από τον αιγιαλό ο προβλεπόμενος στον νόμο προορισμός της παραλίας. Η ανάγκη για τη δημιουργία ζώνης παραλίας μπορεί να προκύπτει και από τα στοιχεία του φακέλου, όπως είναι το προς τούτο συνταχθέν διάγραμμα και η μορφολογία της περιοχής που αποτυπώνεται σε αυτό, στα στοιχεία δε αυτά είναι δυνατόν να στηριχθεί ευθέως ο ακυρωτικός δικαστής κατά τον έλεγχο της νομιμότητας της οικείας διοικητικής πράξης. Περαιτέρω, κατά τις ως άνω διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 9 του ν. 2971/2001, όταν αποδεικνύεται ότι εχώρησε εσφαλμένος καθορισμός της οριογραμμής αιγιαλού και παραλίας, ανακύπτει περίπτωση επανακαθορισμού της οριογραμμής αυτής, είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν αίτησης ενδιαφερομένου, ο οποίος οφείλει να τεκμηριώνει το αίτημά του. Η σχετική ουσιαστική και τεχνική εκτίμηση ανατίθεται στην προβλεπόμενη στο άρθρο 3 του ιδίου νόμου Επιτροπή, η οποία λαμβάνει υπ' όψιν τα οριζόμενα στο άρθρο 9 αυτού στοιχεία, δυνάμενη να ενεργήσει και αυτοψία για τη διαμόρφωση της κρίσης της (πρβλ. Σ.τ.Ε. [3380/2015](#), [4552/2014](#), [1229/2014](#), [3906/2012](#), [2402/2009](#)).
11. Επειδή, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα εξής: Το έτος 1975, ο Γ. Τακόπουλος, ιδιοκτήτης ακινήτου ομόρου προς αυτό των αιτουσών, κίνησε την διαδικασία καθορισμού οριογραμμής αιγιαλού και παραλίας, προσκομίζοντας τοπογραφικό διάγραμμα (Δεκεμβρίου 1975) συνταχθέν από τον πολιτικό μηχανικό Σ. Βούλγαρη, το οποίο αφού ελέγχθηκε και θεωρήθηκε, προσαρτήθηκε στην από 11.3.1976 έκθεση της Επιτροπής καθορισμού των οριογραμμών αιγιαλού και παραλίας στην περιοχή «Μεσογγής» Ν. Κέρκυρας. Η Επιτροπή καθόρισε τις οριογραμμές αιγιαλού και παραλίας κατ' αποδοχή της πρότασης του Γ. Τακόπουλου και εξαιρέσε της ζώνης παραλίας τα

περιλαμβανόμενα σε αυτή κτίσματα, μεταξύ των οποίων και τα κτίσματα ιδιοκτησίας των αιτουσών. Ακολούθως, ζητήθηκε η γνώμη του Αρχηγείου Ναυτικού, το οποίο γνωμοδότησε αρνητικά, κρίνοντας ότι αφ' ενός το εύρος του αιγιαλού είναι πολύ μικρό, αφ' ετέρου η παράκαμψη των κτισμάτων που προτάθηκε από την Επιτροπή, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και τα κτίσματα των αιτουσών, επιτρέπεται μόνον εφ' όσον αποδειχθεί ότι στην περιοχή έλαβαν χώρα διαβρώσεις συνεπεία των οποίων το κύμα προσκρούει στα υφιστάμενα κτίσματα, τα κτίσματα δε αυτά ανεγέρθησαν εκτός του τμήματος εκείνου όπου έφθανε το κύμα κατά το χρόνο της ανέγερσης. Ζητήθηκε, μεταξύ άλλων, η οριογραμμή της παραλίας μετά τη νέα χάραξη να μετατοπισθεί ώστε το εύρος της να είναι ίσο προς δέκα (10) μέτρα και να εξετασθεί η ύπαρξη παλαιού αιγιαλού. Κατόπιν τούτου, η διαδικασία δεν ολοκληρώθηκε και ουδέποτε εκδόθηκε πράξη καθορισμού οριογραμμών αιγιαλού και παραλίας, όπως βεβαιώνεται στο από 2.10.2012 έγγραφο απόψεων της Διοίκησης προς το Δικαστήριο. Περαιτέρω, με την ΤΠ-ΠΕ/2462/27.3.1992 απόφαση του Νομάρχη Κερκύρας, η οποία εκδόθηκε κατ' επίκληση των διατάξεων του από 24.4.1985 π.δ. (Δ' 181), έγινε καθορισμός ορίων (με στοιχεία 1-21, 22-32, 33-36), κατηγοριών, όρων και περιορισμών δόμησης του οικισμού «Μεσογής» Κοινότητας Χλωμοτιανών Ν. Κέρκυρας, χαρακτηρίστηκε δε ο οικισμός αυτός ως παραλιακός - τουριστικός, αδιάφορος, δυναμικός, διάσπαρτος και μεσαίος (Δ' 592/19.6.1992). Με τη νεότερη ΤΠ/οικ.2898/31.3.1993 απόφαση του ιδίου Νομάρχη επανακαθορίστηκαν τα όρια (με στοιχεία 1-21 και 22-37), οι όροι και περιορισμοί δόμησης του οικισμού (Δ' 492/12.5.1993). Ακολούθως, στο πλαίσιο της εκπόνησης της πολεοδομικής μελέτης της περιοχής «Μεσογής», κινήθηκε εκ νέου, με το 15766/5268/12.6.1998 έγγραφο της Διεύθυνσης Πολεοδομικού Σχεδιασμού του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., η διαδικασία καθορισμού οριογραμμών αιγιαλού και παραλίας στην περιοχή. Ειδικότερα, η Επιτροπή, όπως προκύπτει από την από 12.4.2000 έκθεση, αφού πραγματοποίησε αυτοψία στην περιοχή και σχημάτισε αντίληψη για το πλάτος της βρεχόμενης ζώνης της ξηράς και των λοιπών στοιχείων, καθόρισε στο τοπογραφικό διάγραμμα την οριακή γραμμή του αιγιαλού με κόκκινη συνεχόμενη πολυγωνική γραμμή Ζ, Η, Θ, Ι, Κ, Λ, Μ και την οριογραμμή της παραλίας με συνεχή κίτρινη πολυγωνική γραμμή Ζ', Η', Θ', Ι', Κ', Λ', Μ' παράλληλη της γραμμής του αιγιαλού και σε απόσταση δέκα (10) μέτρων εσωτερικά από αυτήν. Με την έκθεση αυτή ορίστηκε ότι δεν υφίσταται παλαιός αιγιαλός, υφίστανται δε κτίσματα εντός της ζώνης αιγιαλού και της ζώνης παραλίας τα οποία δεν εξαιρέθηκαν. Στην συνέχεια ο φάκελος υποβλήθηκε στο Γενικό Επιτελείο Ναυτικού, το οποίο, με το Φ.544.5/432/00/21.6.2000 έγγραφό του, γνωμοδότησε θετικά με ορισμένες παρατηρήσεις. Ακολούθως, εκδόθηκε η 1046013/4161/Β0010/30.5.2001 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών (Δ' 523/4.7.2001), με την οποία καθορίστηκαν τα όρια αιγιαλού και παραλίας

- στην ανωτέρω θέση. Με την συνταχθείσα στις 14.2.2007 και κατατεθείσα στην Κτηματική Υπηρεσία Νομού Κέρκυρας στις 9.3.2007 (αρ. πρωτ. 323/9.3.2007) αίτηση του άρθρου 5 παρ. 9 του ν. 2971/2001, οι αιτούσες ζήτησαν τον επανακαθορισμό του αιγιαλού και της παραλίας στην ως άνω περιοχή. Συνημμένα υπέβαλαν τίτλους ιδιοκτησίας, άδειες οικοδομής, τοπογραφικό διάγραμμα και σκαρίφημα, φωτογραφίες και την ΤΠ-ΠΕ/2462/27.3.1992 απόφαση του Νομάρχη Κερκύρας «Καθορισμός ορίων, κατηγορίες και καθορισμός όρων και περιορισμών δόμησης του οικισμού Μεσογγής Κοινότητας Χλωμοτιανών Ν. Κέρκυρας» (Δ' 592/19.6.1992). Με το προσβαλλόμενο 2/30.3.2007 Πρακτικό η Επιτροπή απέρριψε το αίτημα με την αιτιολογία ότι από τα στοιχεία που προσκομίσθηκαν δεν στοιχειοθετείται εσφαλμένος καθορισμός των οριογραμμών του αιγιαλού και της παραλίας στην περιοχή.
12. Επειδή, μετά την άσκηση της κρινόμενης αίτησης, οι αιτούσες κατέθεσαν στην Κτηματική Υπηρεσία Ν. Κέρκυρας την 325/4.3.2009 αίτηση, με την οποία ζήτησαν την επανεξέταση του ζητήματος καθορισμού των οριογραμμών, συνυπέβαλαν δε το ανωτέρω τοπογραφικό διάγραμμα (Δεκεμβρίου 1975) του πολιτικού μηχανικού Σ. Βούλγαρη. Η αίτηση αυτή απορρίφθηκε με το 2/10.3.2009 Πρακτικό της Επιτροπής, με την εξής αιτιολογία: «Η Επιτροπή αποφαινεται ότι η χάραξη του αιγιαλού προ της ιδιοκτησίας Κουρμουλή έγινε τότε νόμιμα χωρίς να έχει εμφιλοχωρήσει σφάλμα ή παραπλάνηση. Αποτελεί δε η συγκεκριμένη χάραξη βούληση και κρίση της τότε Επιτροπής...». Το εν λόγω 2/10.3.2009 Πρακτικό της Επιτροπής, με το προεκτεθέν περιεχόμενο, με το οποίο η Επιτροπή ενέμεινε στην αρχική αιτιολογία απόρριψης του αιτήματος επανακαθορισμού, χωρίς να προβεί σε νέα ουσιαστική έρευνα της υπόθεσης, δεν φέρει εκτελεστό χαρακτήρα και, ως εκ τούτου, δεν δύναται να θεωρηθεί συμπροσβαλλόμενο με την κρινόμενη αίτηση (πρβλ. Σ.τ.Ε. 4899, 5016/2012 κ.ά.), δοθέντος, άλλωστε, ότι το υποβληθέν από τις αιτούσες τοπογραφικό διάγραμμα του έτους 1975 δεν συνιστά νέο στοιχείο για την επανεξέταση του θέματος, εφ' όσον είχε, πάντως, συνεκτιμηθεί από την Επιτροπή κατά την διαδικασία καθορισμού αιγιαλού και παραλίας, το έτος 1976, η διαδικασία δε αυτή, κατά τα εκτιθέμενα στην προηγούμενη σκέψη, δεν κατέληξε στην έκδοση πράξης καθορισμού οριογραμμών αιγιαλού και παραλίας στην ως άνω περιοχή.
13. Επειδή, αβασίμως προβάλλεται ότι το 2/30.3.2007 Πρακτικό εκδόθηκε κατά παράβαση του δικαιώματος της προηγούμενης ακρόασης, το οποίο θεσπίζεται με το άρθρο 20 παρ. 2 του Συντάγματος. Και τούτο διότι, ανεξαρτήτως του δεδομένου ότι το εν λόγω πρακτικό εκδόθηκε επί της 323/9.3.2007 αίτησης επανακαθορισμού που υπέβαλαν οι αιτούσες, ο καθορισμός και, για την ταυτότητα του λόγου, ο επανακαθορισμός των ορίων του αιγιαλού και της παραλίας χωρεί επί τη βάση αντικειμενικών κριτηρίων και δεν συνδέεται με υποκειμενική συμπεριφορά των θιγομένων από τη σχετική πράξη (πρβλ. Σ.τ.Ε.

714/2014, 3821/2007, 1583/1990).

14. Επειδή, προβάλλεται ότι το προσβαλλόμενο Πρακτικό εκδόθηκε κατά πλάνη περί τα πράγματα και με πλημμελή αιτιολογία, υπό την έννοια ότι δεν ελήφθησαν υπ' όψιν από την Επιτροπή: α) το φυσικό όριο βλάστησης, το οποίο αποτελεί σαφή ένδειξη του ορίου μέχρι του οποίου φθάνουν οι μέγιστες συνήθεις αναβάσεις του χειμερίου κύματος και συνίσταται, σύμφωνα με σχετικό σκαρίφημα του έτους 1965, στην ύπαρξη αιωνόβιου ελαιώνα με 30 ρίζες, β) τα μετεωρολογικά στοιχεία της περιοχής, η οποία, λόγω της μορφολογίας της, προστατεύεται από τους επικρατούντες νότιους και νοτιοανατολικούς ανέμους.
15. Επειδή, η Επιτροπή, με το προσβαλλόμενο Πρακτικό, αφού προέβη σε εξέταση των υποβληθέντων από τις αιτούσες στοιχείων, απέρριψε το αίτημα με την αιτιολογία ότι από τα στοιχεία που προσκομίσθηκαν δεν στοιχειοθετείται εσφαλμένος καθορισμός της οριογραμμής του αιγιαλού στην περιοχή. Εξ άλλου, το προσβαλλόμενο Πρακτικό ερείδεται, μεταξύ άλλων, στην από 12.4.2000 προγενέστερη έκθεση της Επιτροπής, επί τη βάση της οποίας εχώρησε ο καθορισμός αιγιαλού στην επίδικη θέση. Ειδικότερα, σύμφωνα με την από 12.4.2000 έκθεση, η Επιτροπή, αφού πραγματοποίησε αυτοψία στην περιοχή και σχημάτισε αντίληψη για το πλάτος της βρεχόμενης ζώνης της ξηράς και των λοιπών στοιχείων (ήπια κλίση του εδάφους 0-5%, αραιή θαμνώδης βλάστηση, κλίση προς τη θάλασσα μικρότερη του 5%, αύξηση του βάθους της θάλασσας προοδευτικά χωρίς υφάλους, απουσία παλιρροιών και θαλασσίων ρευμάτων, άνεμοι βόρειοι - δυτικοί που δημιουργούν κυματισμό ύψους 1 μ.), καθόρισε στο τοπογραφικό διάγραμμα την οριακή γραμμή του αιγιαλού με κόκκινη συνεχόμενη πολυγωνική γραμμή Ζ, Η, Θ, Ι, Κ, Λ, Μ. Από τα στοιχεία αυτά συνάγεται ότι η Επιτροπή συνεκτίμησε, μεταξύ άλλων, την ύπαρξη αραιάς θαμνώδους βλάστησης και τα λοιπά μορφολογικά χαρακτηριστικά της περιοχής σε συνδυασμό με την επίδραση των μετεωρολογικών δεδομένων, η κρίση δε αυτή δεν κλονίζεται από σκαρίφημα του έτους 1965, συνταχθέν από τον Άρη Κουρμούλη, στο οποίο απεικονίζονται, κατά τους ισχυρισμούς των αιτουσών, ελαιόδενδρα ούτε από φωτογραφίες του ακινήτου των αιτουσών, οι οποίες, όπως έγινε δεκτό με το προσβαλλόμενο Πρακτικό, είναι πρόσφατες και, συνεπώς, δεν ανάγονται στον χρόνο καθορισμού (έτος 2001) των οριογραμμών του αιγιαλού ως φυσικού φαινομένου. Με τα δεδομένα αυτά, τα περί του αντιθέτου προβαλλόμενα είναι απορριπτέα ως αβάσιμα, οι προβαλλόμενοι δε ισχυρισμοί. καθ' ό μέρος πλήσσουν την ορθότητα της ουσιαστικής εκτίμησης της Διοίκησης ως προς τον καθορισμό των ορίων του αιγιαλού, είναι απορριπτέοι ως απαράδεκτοι (πρβλ. Σ.τ.Ε. 4913/2013 κ.ά.).
16. Επειδή, οι αιτούσες, με την 323/9.3.2007 αίτησή τους περί επανακαθορισμού των οριογραμμών αιγιαλού και παραλίας, προσκόμισαν στην Κτηματική Υπηρεσία Νομού Κέρκυρας την 297/13.6.1967 άδεια του Γραφείου

Πολεοδομίας Κέρκυρας για την ανέγερση νέας ισογείου αποθήκης και την 1060/29.8.1983 άδεια της Υπηρεσίας Πολεοδομίας Ν. Κέρκυρας για την προσθήκη κατ' επέκταση οικοδομής σε έτερο υφιστάμενο κτίσμα τους στην ανωτέρω θέση «Μεσογγή». Ωστόσο, οι αιτούσες δεν προσκόμισαν στη Διοίκηση ή στο Δικαστήριο την οικοδομική άδεια «του έτους 1965», την οποία αορίστως επικαλούνται με το δικόγραφο της κρινόμενης αίτησης. Ήδη δε προβάλλουν, κατ' επίκληση των ανωτέρω αδειών, ότι το προσβαλλόμενο πρακτικό είναι πλημμελώς αιτιολογημένο διότι δεν ελήφθησαν υπ' όψιν τα τοπογραφικά διαγράμματα των αδειών, τα οποία αποτυπώνουν οριογραμμές αιγιαλού και παραλίας και, κατά την αντίληψη των αιτουσών, συνιστούν, μετά την θεώρησή τους από την αρμόδια πολεοδομική αρχή, πράξη καθορισμού αιγιαλού και παραλίας.

17. Επειδή, η αρμοδιότητα έκδοσης πράξης καθορισμού αιγιαλού και παραλίας δεν ανήκει, κατά τον κρίσιμο χρόνο, στις πολεοδομικές αρχές αλλά, κατ' αρχήν, στον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος, άλλωστε, προέβη το πρώτον, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 του ν. 2344/1940, στον καθορισμό οριογραμμών αιγιαλού και παραλίας στην επίδικη θέση με την προεκτεθείσα 1046013/4161/B0010/30.5.2001 απόφασή του. Συνεπώς, τα περί του αντιθέτου προβαλλόμενα είναι απορριπτέα ως αβάσιμα. Τούτο δε ανεξαρτήτως του δεδομένου ότι στα σκαριφήματα των 297/13.6.1967 και 1060/29.8.1983 αδειών καθώς και στο τοπογραφικό διάγραμμα, το οποίο θεωρήθηκε από το Τμήμα Πολεοδομίας και Πολεοδομικών Εφαρμογών της Νομαρχίας Κέρκυρας στις 25.8.1983 και αποτυπώνει τα επίδικα ακίνητα, δεν χαράσσονται, όπως αβασίμως ισχυρίζονται οι αιτούσες, γραμμές αιγιαλού και παραλίας αλλά σημειώνεται απλώς η θέση της θάλασσας εν σχέσει με το ακίνητο των αιτουσών.
18. Επειδή, προβάλλεται ότι κατά τον επανακαθορισμό του αιγιαλού δεν ελήφθη υπ' όψιν ότι τα κτίσματα των αιτουσών υφίσταντο νομίμως δυνάμει των ανωτέρω οικοδομικών αδειών και, συνεπώς, το προσβαλλόμενο Πρακτικό εκδόθηκε κατά πλάνη περί τα πράγματα. Ο λόγος αυτός είναι απορριπτέος ως αβάσιμος εφ' όσον τα ακίνητα των αιτουσών αποτυπώνονται στο οικείο διάγραμμα που συνοδεύει την 1046013/4161/B0010/30.5.2001 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και, ως εκ τούτου, η ύπαρξη και η θέση των ακινήτων ελήφθησαν υπ' όψιν από την Διοίκηση κατά τον καθορισμό των οριογραμμών με την ανωτέρω απόφαση του Υπουργού Οικονομικών αλλά και κατά την εξέταση της αίτησης επανακαθορισμού τους.
19. Επειδή, προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη πράξη εκδόθηκε με πλημμελή αιτιολογία, υπό την έννοια ότι δεν ελήφθη υπ' όψιν από την Επιτροπή η ύπαρξη, κατά το άρθρο 9 παρ. 1 περ. στ' του ν. 2971/2001, νομίμως υφισταμένων τεχνικών έργων, ήτοι η ύπαρξη τοιχείου, το οποίο κατασκευάσθηκε τα έτη 1965-1967 και προστατεύει τα ακίνητα των αιτουσών. Ο λόγος αυτός είναι απορριπτέος ως αβάσιμος εφ' όσον στην

- έννοια των τεχνικών έργων του άρθρου 9 παρ. 1 περ. στ' του ν. 2971/2001 δεν περιλαμβάνονται οικοδομές και κτίσματα αλλά έργα που εξυπηρετούν είτε την λειτουργία λιμένα είτε την προστασία της ακτής από την διάβρωση, οι δε αιτούσες δεν προσκομίζουν στοιχεία από τα οποία να προκύπτει, ενδεχομένως, η νόμιμη ανέγερση του εν λόγω τοιχείου (πρβλ. Σ.τ.Ε. 4913/2013).
20. Επειδή, προβάλλεται ότι είχαν, ήδη, καθορισθεί οριογραμμές αιγιαλού και παραλίας στην επίδικη θέση το έτος 1976 και, ως εκ τούτου, πεπλανημένα καθορίζονται το πρώτον, με την 1046013/4161/B0010/30.5.2001 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, οι εν λόγω οριογραμμές. Ο λόγος αυτός είναι απορριπτέος ως απαράδεκτος διότι, όπως προβάλλεται, πλήσσει το κύρος της εν λόγω 1046013/4161/B0010/30.5.2001 απόφασης του Υπουργού Οικονομικών, η οποία, κατά τα εκτεθέντα στην σκέψη 7, προσβάλλεται εκπροθέσμως με την κρινόμενη αίτηση, το κύρος της δε, ως πράξης ατομικής γενικού περιεχομένου, δεν δύναται να εξετασθεί παρεμπιπτόντως στην παρούσα δίκη (βλ. Σ.τ.Ε. 4790/2013, 2402/2009, 3421/2004). Ανεξαρτήτως τούτου, ο λόγος είναι απορριπτέος και ως αβάσιμος, εφ' όσον, κατά τα προαναφερθέντα, η διαδικασία καθορισμού οριογραμμών αιγιαλού και παραλίας, η οποία κινήθηκε το έτος 1976, δεν ολοκληρώθηκε και ουδέποτε εκδόθηκε σχετική πράξη καθορισμού οριογραμμών.
21. Επειδή, περαιτέρω, στις παρ. 5 και 6 του άρθρου 7 του ανωτέρω ν. 2971/2001 προβλέπεται ότι: «5. Όπου υφίσταται σχέδιο πόλεως, η οριογραμμή της παραλίας δεν μπορεί να υπερβεί την εγκεκριμένη γραμμή δόμησης. Σε παραδοσιακούς οικισμούς η οριογραμμή της παραλίας δεν μπορεί να υπερβεί τη γραμμή δόμησης, όπως αυτή νομίμως έχει διαμορφωθεί. Σε πόλεις και οικισμούς που δημιουργήθηκαν πριν από το έτος 1923 ή έχουν πληθυσμό κάτω από 2.000 κατοίκους και στους οποίους δεν υπάρχει εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο, η οριογραμμή της παραλίας δεν μπορεί να υπερβεί τη διαμορφωμένη γραμμή δόμησης, όπως αυτή νομίμως έχει διαμορφωθεί. Στα δύο προηγούμενα εδάφια η γραμμή δόμησης προσδιορίζεται από τη Διεύθυνση Περιβάλλοντος - Χωροταξίας (ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ.) της Γενικής Γραμματείας Περιφέρειας. Κατά την έγκριση ή επέκταση σχεδίων πόλεως η γραμμή δόμησης σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει την οριογραμμή της παραλίας, με την επιφύλαξη των περιπτώσεων που αφορούν παραδοσιακούς οικισμούς ή διατηρητέα κτίσματα και κατασκευές. Σε περιοχές εκτός σχεδίου εξαιρούνται από τη ζώνη παραλίας τα χαρακτηρισμένα ως διατηρητέα κτίσματα ή κατασκευές. 6. Όπου έχει καθορισθεί ζώνη παραλίας με το καθεστώς του Α.Ν. 2344/1940 (ΦΕΚ 154 Α) αντίθετα από τα οριζόμενα στην προηγούμενη παράγραφο, μπορούν να επανακαθορισθούν τα όριά της κατά την παράγραφο αυτή, με την προϋπόθεση ότι η απαλλοτρίωση για την παραλία δεν έχει συντελεσθεί. Οι διαδικασίες και οι λοιπές λεπτομέρειες για την εφαρμογή του άρθρου αυτού καθορίζονται με απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Οικονομικών». Εξ άλλου, στην παρ.1 του άρθρου 84 του Κώδικα Βασικής

Πολυενοδομική Νομοθεσία (Δ' 580), προβλέπονται τα ακόλουθα: «1. Ο καθορισμός των ορίων οικισμού γίνεται ανάλογα με την κατηγορία του ως εξής: α) Για οικισμούς περιαστικούς ή παραλιακούς ή τουριστικούς ή δυναμικούς ή αξιόλογους συνεκτικούς, το όριο ορίζεται από τη γραμμή που περιβάλλει τα συνεκτικά τμήματα του οικισμού καθώς και τα όρια των εγκεκριμένων σχεδίων. Τα πιο πάνω όρια πρέπει κατά το δυνατόν να προσδιορίζουν ενιαία έκταση του οικισμού που να περιλαμβάνει τα συνεκτικά τμήματα, τις τυχόν περιοχές με εγκεκριμένα σχέδια και περιοχές του οικισμού με αραιότερη δόμηση που στο σύνολο αποτελούν το διαμορφωμένο πολυενοδομικό ιστό του οικισμού. Τα όρια του οικισμού, για να συμπεριλάβουν τις περιοχές με αραιότερη δόμηση, δεν εκτείνονται κατά κανόνα πέραν των 100 μ. από τα όρια των συνεκτικών τμημάτων του οικισμού. Συνεκτικό τμήμα του οικισμού νοείται το τμήμα που αποτελείται τουλάχιστον από 10 οικοδομές, οι οποίες δεν απέχουν μεταξύ τους ανά δύο, απόσταση μεγαλύτερη από 40 μ. Ως οικοδομή νοείται κάθε κτίσμα, ανεξάρτητα από τη χρήση του, με εμβαδόν τουλάχιστον 10 τ.μ....». Περαιτέρω, στην παρ. 7 του άρθρου 86 του παραπάνω Κώδικα, το οποίο φέρει τον τίτλο «Γραμμή δόμησης» και με το οποίο αποδίδεται το περιεχόμενο της παρ. 7 του άρθρου 6 του π.δ. της 24.4/3.5.1985 (Δ' 181), ορίζεται ότι «Σε περιπτώσεις παραλιακών οικισμών και εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά με ειδική διάταξη (ή τοπικό ρυμοτομικό σχέδιο) η οικοδομή τοποθετείται σε απόσταση: - τουλάχιστον 15 μέτρων από την καθορισμένη γραμμή αιγιαλού και οπωσδήποτε μετά τη γραμμή παραλίας, - τουλάχιστον 50 μέτρων από την εκτιμώμενη γραμμή αιγιαλού αν δεν έχει καθορισθεί η γραμμή αιγιαλού. Κατ' εξαίρεση, με π.δ/μα που εκδίδεται μετά από γνωμοδότηση του οικείου Ο.Τ.Α. και σύμφωνη γνώμη του ΣΧΟΠ του νομού, είναι δυνατό να καθορίζεται γραμμή δόμησης διαφορετική από αυτήν που προκύπτει με την εφαρμογή της παραπάνω διάταξης στις εξής περιπτώσεις: α) όταν υπάρχει καθορισμένη γραμμή αιγιαλού με ζώνη παραλίας πλάτους μικρότερου από 15 μέτρα συνολικά ή τμηματικά και υπάρχει διαμορφωμένη γραμμή δόμησης με πυκνή δόμηση, η Γραμμή δόμησης στο τμήμα αυτό μπορεί να καθορισθεί σε απόσταση μικρότερη από 15 μέτρα και πάντως όχι μέσα στη ζώνη παραλίας. Υφιστάμενα κτίσματα που βρίσκονται μέσα στη ζώνη που ορίζεται από τη Γραμμή δόμησης και τη γραμμή παραλίας επιτρέπεται να επισκευάζονται μόνο για λόγους χρήσης, υγιεινής και ασφάλειας. β) όταν δεν υπάρχει καθορισμένη γραμμή αιγιαλού και πληρούνται οι προϋποθέσεις της περιπτ. α μπορεί να καθορισθεί γραμμή δόμησης όπως παραπάνω, αλλά σε απόσταση τουλάχιστον 10 μέτρων από την εκτιμώμενη γραμμή αιγιαλού. γ. ...». Από τον συνδυασμό των προαναφερόμενων διατάξεων προκύπτει ότι σε πόλεις και οικισμούς που δημιουργήθηκαν πριν από το έτος 1923 ή έχουν πληθυσμό κάτω από 2.000 κατοίκους και στους οποίους δεν υπάρχει εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο, η οριογραμμή της παραλίας, κατά την έννοια της παρ. 5 του άρθρου 7 του ν. 2971/2001, δεν μπορεί να υπερβεί τη νομίμως

- διαμορφωμένη γραμμή δόμησης, όταν δε οι παραπάνω οικισμοί έχουν οριοθετηθεί, η οριογραμμή της παραλίας, δεν μπορεί να υπερβεί τα όρια του οικισμού, εφ' όσον αυτά περιλαμβάνουν το διαμορφωμένο πολεοδομικό ιστό του οικισμού, κατά τα οριζόμενα στην περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 84 του Κ.Β.Π.Ν. Εν όψει τούτου, στις παραπάνω περιπτώσεις των οριοθετημένων οικισμών, παρέλκει ο καθορισμός της γραμμής δόμησης από τη Διεύθυνση Περιβάλλοντος - Χωροταξίας (Δι.ΠΕ.ΧΩ.) της Γενικής Γραμματείας Περιφέρειας, ο οποίος προβλέπεται στο τρίτο εδάφιο της προαναφερόμενης διάταξης της παρ. 5 του άρθρου 7 του ν. 2971/2001 (Σ.τ.Ε. 2057/2014).
22. Επειδή, προβάλλεται ότι η ιδιοκτησία των αιτουσών έχει περιληφθεί, υπό στοιχ. 10, στον οικισμό «Μεσογγής», ο οποίος καθορίσθηκε με την ΤΠ-ΠΕ/2462/27.3.1992 απόφαση του Νομάρχη Κερκύρας «Καθορισμός ορίων, κατηγορίες και καθορισμός όρων και περιορισμών δόμησης του οικισμού Μεσογγής Κοινότητας Χλωμοτιανών Ν. Κέρκυρας» (Δ' 592/19.6.1992). Εν όψει τούτου, οι αιτούσες ισχυρίζονται ότι, κατά παράβαση του άρθρου 7 παρ. 5 εδ. γ' του ν. 2971/2001, η καθορισθείσα οριογραμμή της παραλίας, υπερβαίνει τη «νομίμως διαμορφωμένη γραμμή δόμησης», εντός της οποίας εμπίπτουν τα ακίνητά τους και, συνεπώς, αναιτιολογήτως απορρίφθηκε με το προσβαλλόμενο 2/30.3.2007 Πρακτικό η αίτηση επανακαθορισμού των οριογραμμών της παραλίας στην επίδικη θέση.
23. Επειδή, σύμφωνα με όσα παρατέθηκαν στην σκέψη 21, σε οριοθετημένους οικισμούς, όπως ο οικισμός «Μεσογγής», ο οποίος είχε κατ' αρχήν οριοθετηθεί με την ΤΠ-ΠΕ/2462/27.3.1992 νομαρχιακή απόφαση, ο καθορισμός της οριογραμμής της παραλίας δεν δύναται να υπερβεί τα όρια του οικισμού, τα οποία περιλαμβάνουν το διαμορφωμένο πολεοδομικό ιστό του. Συνεπώς, ο προβαλλόμενος λόγος, με τον οποίο προβάλλεται, κατ' εσφαλμένη ερμηνεία της ανωτέρω διάταξης του ν. 2971/2001, ότι η οριογραμμή της παραλίας υπερβαίνει, στην προκειμένη περίπτωση, τη «νομίμως διαμορφωμένη γραμμή δόμησης» είναι απορριπτέος ως αβάσιμος (πρβλ. Σ.τ.Ε. 2057/2014). Τούτο δε ανεξαρτήτως του δεδομένου ότι τα όρια, οι όροι και περιορισμοί δόμησης του οικισμού επανακαθορίσθηκαν, κατά τα εκτιθέμενα στην σκέψη 11, με τη νεότερη ΤΠ/οικ.2898/31.3.1993 νομαρχιακή απόφαση, οι δε αιτούσες δεν προβάλλουν ειδικότερη πλημμέλεια της αιτιολογίας του προσβαλλόμενου Πρακτικού εν σχέσει προς τα πραγματικά στοιχεία που προκύπτουν από την εν λόγω νεότερη νομαρχιακή απόφαση.
24. Επειδή, προβάλλεται ότι η 1046013/4161/Β0010/30.5.2001 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, καθ' ό μέρος καθορίσθηκε με αυτήν ζώνη παραλίας πλάτους δέκα (10) μέτρων, αιτιολογείται πλημμελώς. Κατά την αντίληψη των αιτουσών, το πλάτος αυτό παρίσταται υπερβολικό σε σχέση με το πλάτος του καθορισθέντος αιγιαλού. Ο λόγος, όμως, αυτός είναι απορριπτέος ως απαράδεκτος διότι, όπως προβάλλεται, πλήσσει το κύρος της εν λόγω 1046013/4161/Β0010/30.5.2001 απόφασης του Υπουργού Οικονομικών, η

- οποία, κατά τα προεκτεθέντα, προσβάλλεται εκπροθέσμως με την κρινόμενη αίτηση, το κύρος της δε, ως πράξης ατομικής γενικού περιεχομένου, δεν δύναται να εξετασθεί παρεμπιπτόντως στην παρούσα δίκη. Εξ άλλου, ο προβαλλόμενος λόγος, εάν έχει την έννοια ότι το 2/30.3.2007 Πρακτικό της Επιτροπής, καθ' ό μέρος με αυτό απορρίφθηκε η αίτηση των αιτουσών περί επανακαθορισμού των οριογραμμών της παραλίας, αιτιολογείται πλημμελώς, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος. Και τούτο διότι με την 1046013/4161/B0010/30.5.2001 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίσθηκαν οριογραμμές αιγιαλού και παραλίας σε περιοχή, το άκρο όριο της οποίας, ήτοι το σημείο Ζ, ταυτίζεται με αρχή υπάρχοντος αιγιαλού καθώς και παραλίας πλάτους δέκα (10) μέτρων που είχαν προηγουμένως καθορισθεί με την ΟΕ/16897/21.12.1978 απόφαση του Νομάρχη Κερκύρας (Δ' 48/26.1.1979) και, συνεπώς, ο καθορισμός, με την 1046013/4161/B0010/30.5.2001 υπουργική απόφαση, παραλίας πλάτους δέκα (10) μέτρων αποσκοπεί, όπως προκύπτει από το οικείο διάγραμμα, στη δημιουργία ζώνης παραλίας ενιαίου πλάτους δέκα (10) μέτρων με την όμορη περιοχή.
25. Επειδή, προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη πράξη παραβιάζει το προστατευόμενο, κατά το άρθρο 17 του Συντάγματος και το 1ο Πρόσθετο Πρωτόκολλο της Ε.Σ.Δ.Α., δικαίωμα των αιτουσών στην ιδιοκτησία τους. Ο λόγος αυτός πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, διότι η νόμιμη συντέλεση της διαδικασίας καθορισμού των οριογραμμών του αιγιαλού ή της παραλίας επάγεται την κήρυξη ως αναγκαστικώς απαλλοτριωτέων, για πρόδηλη δημόσια ωφέλεια, τυχόν ιδιωτικών ακινήτων κειμένων εντός των ούτω καθοριζομένων ορίων, καθώς και την επιβολή απαγορεύσεων και περιορισμών στην χρήση και εκμετάλλευση εν γένει των ακινήτων αυτών, ακόμη και προ της κατά το νόμο συντέλεσης της απαλλοτρίωσης με την καταβολή της προσήκουσας αποζημίωσης στους θιγόμενους ιδιοκτήτες, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται από τις διατάξεις των παραγράφων 2 του άρθρου 4 και 3 του άρθρου 6 του α.ν. 2344/1940 (πρβλ. Σ.τ.Ε. 2245/2014, 2274/2011 κ.ά.) και η οποία, πάντως, ρυθμίζεται κατά το νόμο αυτοτελώς και δεν επηρεάζει την κρίση σχετικά με τον καθορισμό των οριογραμμών του αιγιαλού και της παραλίας.
26. Επειδή, τέλος, ο ισχυρισμός ότι η προσβαλλόμενη πράξη αντίκειται στις αρχές της χρηστής διοίκησης και δικαιολογημένης εμπιστοσύνης είναι απορριπτέος διότι εν προκειμένω η Διοίκηση δεν ενήργησε κατά διακριτική ευχέρεια, αλλά κατά δεσμία αρμοδιότητα (βλ. Σ.τ.Ε. 2245/2014).
27. Επειδή, κατόπιν τούτων, η κρινόμενη αίτηση πρέπει να απορριφθεί.